RADA GMINY
BYTOŃ

UCHWAŁA NR XLII/283/22
RADY GMINY Bytoń

z dnia 18 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2022-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się **„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027"**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bytoń.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXI/130/20 Rady Gminy Bytoń z dnia 16 marca 2020 roku, w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bytoń na lata 2020-2025.

§ 4.1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Bytoń.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimierz Świątczak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) podjęcie uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest niezbędne w celu prowadzenia przez gminę działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, które należą do zadań własnych gmin.

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie uchwalanego przez Radę Gminy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimierz Świątczak

RADA GMINY
BYTOŃ

Załącznik do uchwały Nr XLII 283.22
Rady Gminy Bytoń z dnia 18 marca 2022 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2022–2027

WPROWADZENIE

1. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY BYTON

2. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA

3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU

4. REALIZATORZY PROGRAMU

5. FINANSOWANIE PROGRAMU

6. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PROGRAMU

7. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) definiuje ***przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą***. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19]. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Według statystyk policyjnych znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

<u>Rodzaje przemocy:</u>

- *Przemoc fizyczna* – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- *Przemoc seksualna* – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności

- *Przemoc psychiczna* – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- *Przemoc ekonomiczna* – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
- *Zaniedbanie* – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 i 2447).

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

a) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),

b) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz.2268, 2270 oraz z 2022r.poz.1,66),

c) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz.1119, 2469 oraz z 2022r. poz. 24,218).

d) ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 roku o policji (Dz.U. z 2021 r., poz.1882, 2333, 2447 i 2448),

e) ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z 2021r. poz. 2469).

Program jest spójny z Programami:

- ✓ Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- ✓ Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- ✓ Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii,
- ✓ Strategią rozwiązywania problemów społecznych opracowaną dla Gminy Bytoń

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,

- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- zwiększająca się w środowisku lokalnym świadomość , że przemoc jest złem.
- brak zgody na stosowanie przemocy.

1. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY BYTOŃ

PODSTAWOWE PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII MIESZKAŃCÓW

Respondenci zostali poproszeni o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo istotny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców gminy Bytoń. ***Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców***

Problem	*Bardzo istotny*	*Raczej istotny*	*Raczej nieistotny*	*Zdecydowanie nieistotny*
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	1 %	15 %	24 %	60 %
Zanieczyszczenie wody	8 %	37%	20 %	65 %
Zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecenie)	10%	27%	40 %	23%
Bezrobocie	8 %	31 %	18 %	43%
Bieda, ubóstwo	11 %	15 %	45%	29%
Bezdomność	1%	7 %	50%	42%
Wzrost przestępczości	5 %	13%	40%	42%
Kryzys rodziny	3%	17%	28%	52%
Kryzys norm moralnych	1%	9%	49%	41%

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Ankieta przeprowadzona na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytoniu 2021 rok

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

z rodzin z problemami alkoholowymi i doznających przemocy

2016 r.

1.Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

-wyjazd na lodowisko.

2. Dofinansowanie ferii dla dzieci rodzin.

3.Organizacja Dnia Dziecka dla dzieci i rodzin .

4.Dofinansowanie nagród z okazji „ Szkolnego Dnia Profilaktyki".

5. Dofinansowanie organizacji konkursu profilaktycznego dla uczniów Szkoły w Morzycach Witowie

6.Dofinansowanie spotkania integracyjnego dla dzieci i rodzin .

2017r.

1.Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

- wyjazd na lodowisko .

-wyjazd na krytą pływalnie.

2. Dofinansowanie ferii dla dzieci rodzin.

3.Dofinansowanie Dnia Dziecka dla dzieci i rodzin.

4. Dofinansowanie wyjazdu na kręgle dla osób dotkniętych problemem alkoholowym.

5. Dofinansowanie spektaklu profilaktyczne dla dzieci młodzieży.

6.Dofinansowanie udziału dzieci młodzieży w pikniku profilaktycznym.

7. Dofinansowanie organizacji pikniku rodzinnego.

2018r.

1.Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

- wyjazd na lodowisko .

-wyjazd na krytą pływalnie.

2.Dofinansowanie Dnia Dziecka dla dzieci i rodzin

5. Dofinansowanie wyjazdu dla dzieci młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi.

6.Dofinansowanie udziału dzieci młodzieży w pikniku profilaktycznym.

" Dofinansowanie organizacji pikniku rodzinnego

2019r.

1.Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

- wyjazd na lodowisko.

- wyjazd na basen.

2. Dofinansowanie pikniku .. Bezpieczne Wakacje"

2020r.

1.Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

- wyjazd na lodowisko.

- wyjazd na basen.

2.Organizacja zabawy dla dzieci i młodzieży- Ferie

2021r.

1.Pozalekcyjne zajęcia sportowe:

- wyjazd na basen.

Źródło: Dane GKRPA

Na terenie Gminy Bytoń co roku realizowane są we wszystkich szkołach programy profilaktyczno-wychowawcze min.: zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży oraz zajęcia uczące konstruktywnego sposobu spędzania wolnego czasu, zajęcia dla dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania agresji i przemocy rówieśniczej.

Zajęcia przeprowadzane były i są we wszystkich klasach z dostosowaniem programu do wieku dzieci i młodzieży. Udział w zajęciach biorą wychowawcy, pedagog , policja.

PRZEMOC W RODZINIE – PRZEKONANIA DOTYCZĄCE WYCHOWANIA DZIECI

Respondenci otrzymali propozycje czterech stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie.		
	TAK	**NIE**

„Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dać klapsa"	58 %	42 %
„Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek"	68 %	32 %

3.Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Ankieta przeprowadzona na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytoniu 2021 rok

Respondenci otrzymali propozycje czterech stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie.
Stwierdzenie **„Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać** klapsa" spotkało się z akceptacją u – **58 % mieszkańców zgadza się z takim stwierdzeniem**, a **42% badanych nie zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem**.
Kolejne twierdzenie: **„Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek"** spotkało się z akceptacją 68 % respondentów. Dodatkowo, **łącznie 32%** badanych **zdecydowanie nie zgadza się** ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych **hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości**.
Powyższe wartości pozwalają sądzić, że część mieszkańców gminy Bytoń przejawia postawy wychowawcze, które są charakterystyczne dla tradycyjnego wychowania, w którym obecna jest akceptacja wobec stosowania przemocy i kar fizycznych w stosunku do dzieci.

ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie. Badania wykazały, że:

- 24 % respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie,
- 38 % podejrzewa, ze u osób, które znają występuje przemoc w rodzinie.

39 % mieszkańców Gminy Bytoń wie do jakiej instytucji może się zgłosić osoba

doświadczająca przemocy w rodzinie. Najczęściej wskazywany był ośrodek pomocy społecznej, policja, szpital.

61% respondentów nie wie gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczenia przemocy.

PRZEKONANIA DOTYCZĄCE PRZEMOCY FUNKCJONUJĄCE W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ GMINY BYTOŃ

Twierdzenie	*Zdecydowanie prawdziwe*	*Raczej prawdziwe*	*Raczej nieprawdziwe*	*Zdecydowanie nieprawdziwe*
***Przyczyną** przemocy w rodzinie jest alkohol.*	6 %	12 %	68 %	24%
***Przemoc zdarza się** tylko w rodzinach z marginesu*	6 %	59 %	33%	2 %
Ofiarą** przemocy w **rodzinie może stać się zarówno** kobieta, jak i **mężczyzna.	5 %	50 %	40 %	5%
Przemoc** w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien **się wtrącać.	3%	52 %	39 %	6 %
***Przemoc** jest tylko wtedy, **gdy są widoczne ślady** na ciele ofiary.*	5%	21 %	53 %	21 %
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	2 %	33 %	50 %	15 %

3.Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych. Ankieta przeprowadzona na zlecenie Gminnego Ośrodka

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Bytoń jest trudnym problem rodziny, osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy w rodzinie towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem, się po pomoc w związku, z czym coraz częściej zjawisko przemocy w rodzinie poruszane jest w różnych kampaniach, akcjach informacyjnych.

W latach 2016-2021 wszczęto 35 procedur Niebieskie Karty. Poniższa tabela obrazuje w poszczególnych latach ilość założonych nowych kart

LICZBA ZAŁOŻONYCH NIEBIESKCH KART

LATA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	9	10	5	2	9	8

Wykres Nr 1 **Liczba założonych Niebieskich Kart**

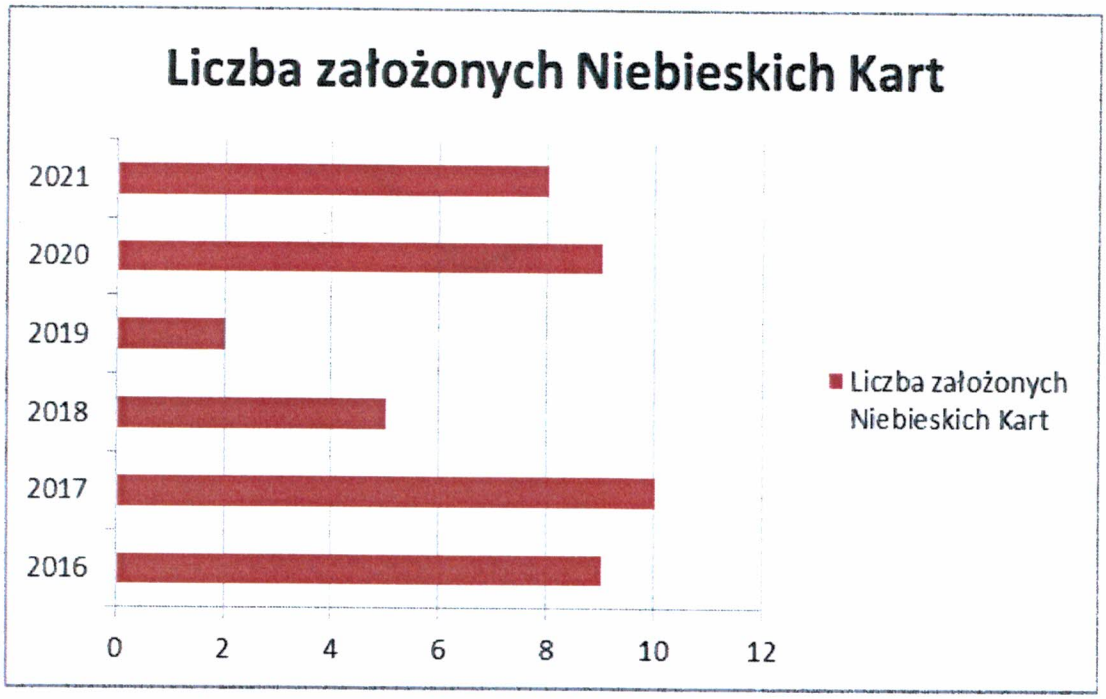

Źródło: Dane GOPS

Przedstawione dane wskazują na wysoki odsetek liczby Niebieskich Kart w latach 2016, 2017, 2020 i duży wzrost w 2021r. Od roku 2020 nastąpił wzrost założonych NK z powodu epidemii Covid-19. Zauważalny jest wzrost przemocy w rodzinach, nieradzących sobie z trudnościami

na rynku pracy, oraz przebywaniem razem w domu podczas kwarantanny czy izolacji.

LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ ZEPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO ORAZ GRUP ROBOCZYCH

LATA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	9	10	5	2	9	10

Wykres Nr 2 Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych

Źródło: Dane GOPS

Powyższe dane przedstawiają ilość rodzin, którym udzielono różnorodnych form pomocy na przestrzeni lat.

Dane i wnioski wynikające z Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Bytoń 2021r.

Część mieszkańców gminy Bytoń przejawia postawy wychowawcze, które są charakterystyczne dla tradycyjnego modelu wychowania. W modelu tym obecna jest sztywna dyscyplina oraz stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Afirmowanie takiego modelu

wychowania może często prowadzić do stosowania przemocy w rodzinie, co pokazują również wyniki badania wśród mieszkańców gminy. Łącznie 62% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewają, że tak się dzieje.

Wśród mieszkańców gminy Bytoń obserwuje się niski poziom świadomości na temat specyfiki przemocy w rodzinie. Mieszkańcy myślą schematycznie o przemocy i nie zdają sobie sprawy z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. Tylko 39 % mieszkańców posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy w rodzinie. Większość respondentów nie wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji doświadczania przemocy.

Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat instytucji oferujących pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Jedną z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób byłyby plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doznającym przemocy.

<u>Działania podejmowane przez GOPS:</u>

- praca socjalna i poradnictwo,
- kierowanie ofiar przemocy na konsultacje medyczne,
- udzielanie wsparcia psychologicznego i w razie konieczności psychiatrycznego
- kontakt z policją,
- powiadomienie prokuratury o popełnionym przestępstwie,
- powiadomienie Sądu Rejonowego w Radziejowie o sytuacji dzieci i składanie wniosków o wgląd w sytuację rodziny, w której stosowana jest przemoc,
- powiadomienie kuratorów dla nieletnich i dorosłych - w rodzinach gdzie był dozór kuratorski,
- kierowanie do prawnika przyjmującego w Urzędzie Gminy w celu uzyskania porady prawnej w sprawie rozwodu i alimentów, a także innych problemów,
- kierowanie wniosków do GKRPA w Bytoniu o leczenie odwykowe sprawcy przemocy,

- kierowanie do terapeuty d/s uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym,
- współpraca ze szkołą, pedagogami, wychowawcami,
- udzielanie pomocy w sporządzeniu pism procesowych,
- udzielenie wsparcia finansowego oraz rzeczowego dla ofiar przemocy znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej,
- monitorowanie sytuacji w rodzinie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie w Bytoniu

Zdania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1. Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzą w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytoniu.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bytoń.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W celu właściwego realizowania zadań, w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytoniu powołano osoby reprezentujące następujące instytucje/służby:

-pomocy społecznej,

-gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

-policji,

-oświaty,

-ochrony zdrowia,

-terapeutów.

LICZBA OSÓB DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

LATA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
OGÓŁEM	3	14	6	6	26	9

kobiety	3	10	6	2	8	6
mężczyźni	0	3	0	2	10	3
dzieci	0	1	0	2	8	0

Źródło: Dane GOPS

Wykres Nr 3 Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie

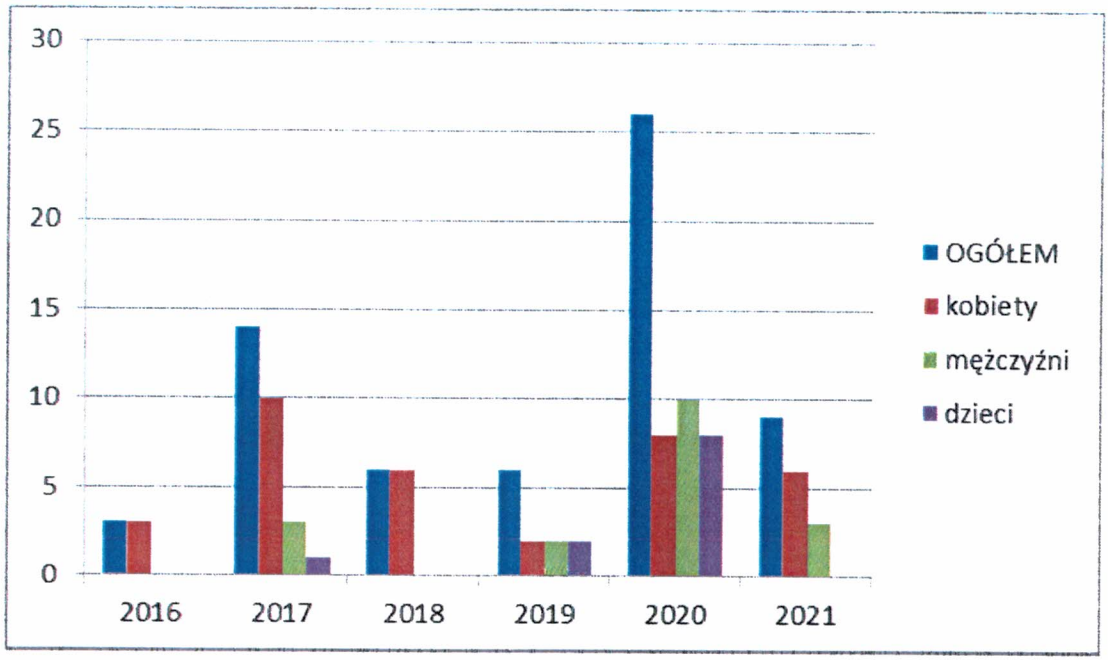

Z badań wynika, że największa liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie przypada na lata 2017, 2020 i 2021. Najczęściej przemoc dotyka kobiet (29) , następnie mężczyzn(25) i dzieci (11).

LICZA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ ZESPOŁÓW INTERDYSCYPLINARNYCH ORAZ GRUP ROBOCZYCH

LATA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
OGÓŁEM	17	39	14	6	26	20
KOBIETY	8	12	6	2	8	7
w tym z niepełnosprawnością	1	2	0	0	1	0
starsze	0	5	3	0	1	2
MĘŻCZYŹNI	1	16	6	2	10	3
w tym z niepełnosprawnością	1	4	0	0	0	0
starsi	0	3	1	0	1	1

DZIECI	8	11	2	2	8	5
w tym z niepełnosprawnością	2	0	0	0	0	0

Źródło: Dane GOPS

Wykres Nr 4 Liczba osób objętych pomocą w Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grupy Roboczej

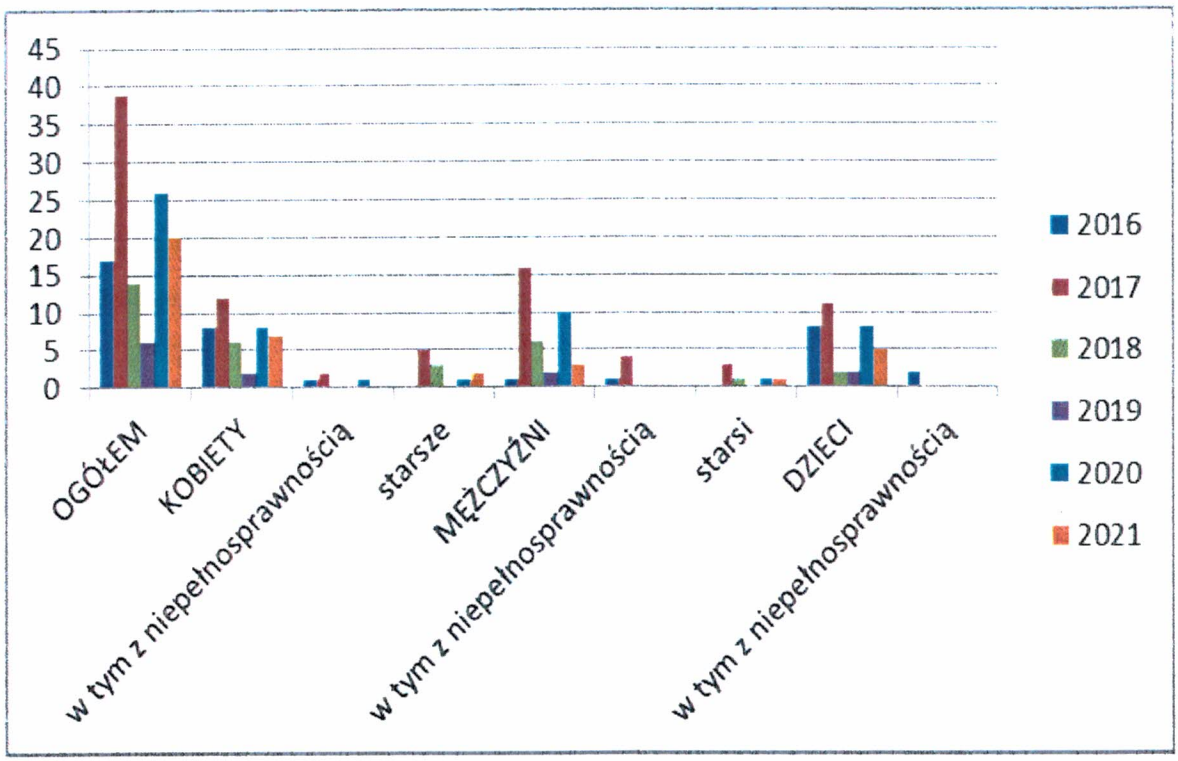

Z badań wynika, że największa liczba osób objęta pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych przypada na lata: 2016, 2017,2018,2020 i 2021. Powyższy wykres pokazuje tendencje wzrostową.

LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ W FORMIE PORADNICTWA

LATA	2016	2017	2018	2019	2020	2021
medycznego	0	1	0	0	2	0
psychologicznego	1	4	0	2	6	9
prawnego	3	2	0	0	4	4
socjalnego	5	14	6	2	5	4
zawodowego i rodzinnego	0	0	0	0	0	2

Źródło: Dane GOPS

Wykres Nr 5 **Liczba osób objętych pomocą** w formie poradnictwa.

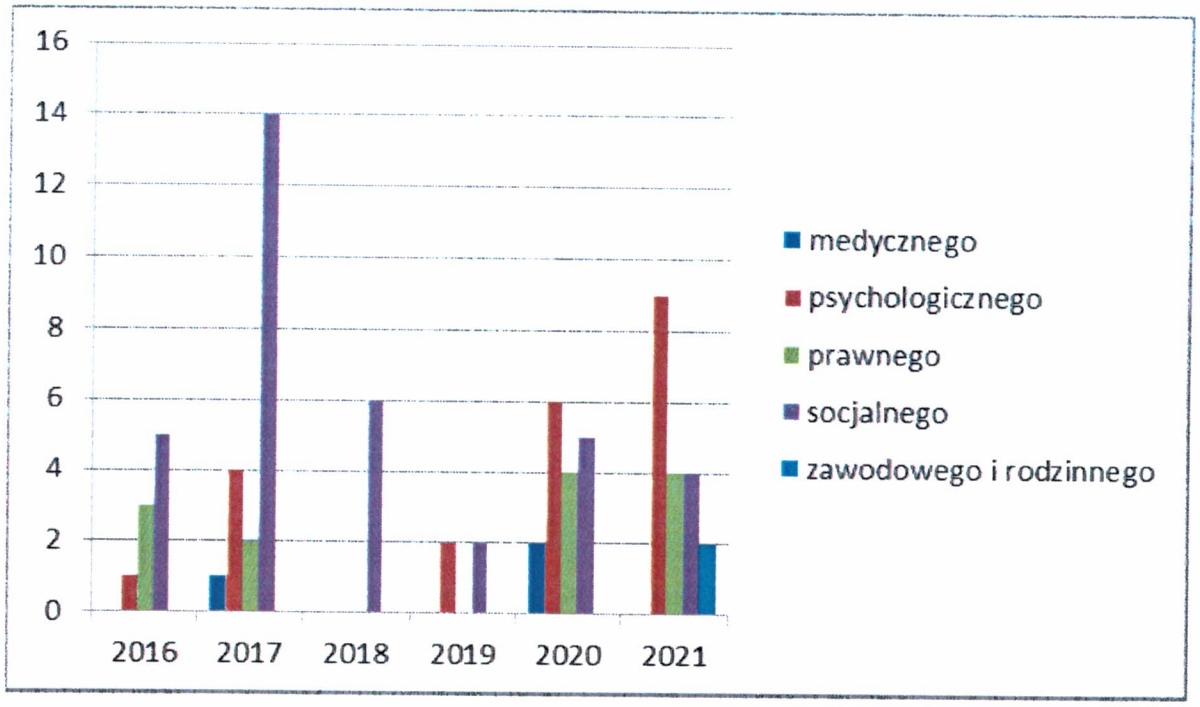

Wykres przedstawia, liczbę osób, które skorzystały z poradnictwa socjalnego -31 osób, 10 osób z poradnictwa psychologicznego , 9 osób z prawnego oraz 3 osoby z poradnictwa medycznego oraz 2 osoby z poradnictwa zawodowego i rodzinnego. Z racji tego, że w każdej prowadzonej procedurze Niebieskiej Karty uczestniczy pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytoniu, w sytuacjach, które wymagały pomocy udzielono świadczeń zgodnych z ustawą o pomocy społecznej w związku z wystąpieniem w rodzinie problemu przemocy. Członkowie Grup Roboczych rozwiązywali problemy w rodzinie i każdy jej członek udzielał wsparcia w swojej dziedzinie jeżeli sytuacja tego wymagała. Dodatkowo rodziny były kierowane do Punktu Konsultacyjnego, psychologa, prawnika, którzy dyżurują w Urzędzie Gminy Bytoń oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytoniu.

LICZBA ZAKOŃCZONYCH PROCEDUR „ NIEBIESKIE KARTY"

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
LATA	4	5	3	2	10	6

Źródło: Dane GOPS

Wykres Nr 6 Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty.

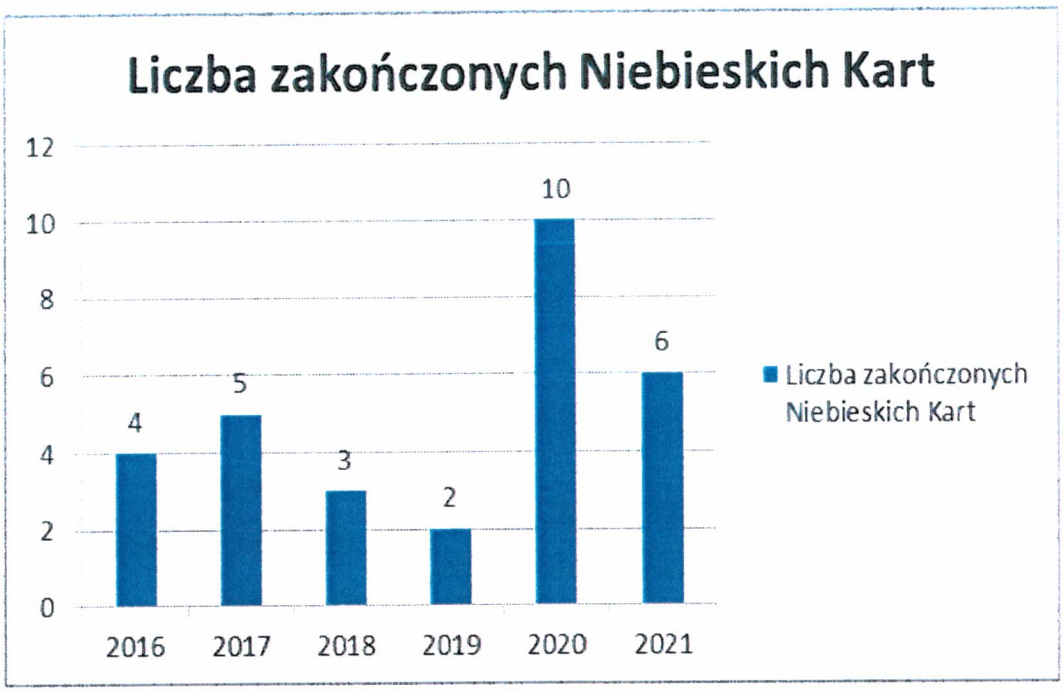

Okres prowadzenia procedury Niebieskie Karty jest różny. Zdecydowana większość procedur prowadzona jest krócej niż rok. W zdecydowanej większości procedury trwają 4-8 m-cy. W przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności prowadzenia Procedury Niebieskie Karty jest to okres 2-3 miesięcy. Aktualna tendencja jest taka by nie przedłużać prowadzonych procedur i maksymalnie kończyć je, w sytuacjach trudnych nie dłużej niż rok.
Różne są powody zakończenia procedury Niebieskie Karty. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" wskazuje, że zakończenie procedury może nastąpić tylko w dwóch pierwszych wypadkach. § 18. 1. Zakończenie procedury następuje w przypadku: 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. W największej ilości przypadków zakończenie procedury Niebieskie Karty następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Wielokrotnie na przestrzeni lat występujemy w działaniach interdyscyplinarnych z wnioskami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy. W tym zakresie borykamy się z wieloma problemami. Najczęściej prokuratura umarza postępowanie z uwagi na fakt, że ofiara nie składa zeznań, co nie znaczy, że przemoc ustała w tej rodzinie.

Niestety prokuratura nie jest zaangażowana w podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy. Prokuratura składa wnioski do sądu tylko w tych przypadkach kiedy są namacalne dowody stosowania przemocy, a zwłaszcza wtedy gdy obrażenia są potwierdzone zaświadczeniem lekarskim. W sytuacjach, głównie przemocy psychicznej, właściwie wszystkie doniesienia do prokuratury mamy umarzane. Niestety jest to tendencja ogólnopolska. Problem braku zainteresowania sprawami przeciwdziałania przemocy dotyka wszystkie instytucje wymiaru sprawiedliwości.

INSTYTUCJE KTÓRE ZAŁOZYŁY NIEBIESKĄ KARTĘ

	Policja	GOPS	Oświata	Służba Zdrowia	GKRPA
2016	9	0	0	0	0
2017	7	3	0	0	0
2018	2	3	0	0	0
2019	2	0	0	0	0
2020	6	3	0	0	0
2021	2	6	0	0	0

Źródło: Dane KPP w Radziejowie oraz GOPS w Bytoniu

Wykres Nr 7 **INSTYTUCJE KTÓRE ZAŁOZYŁY NIEBIESKĄ KARTĘ**

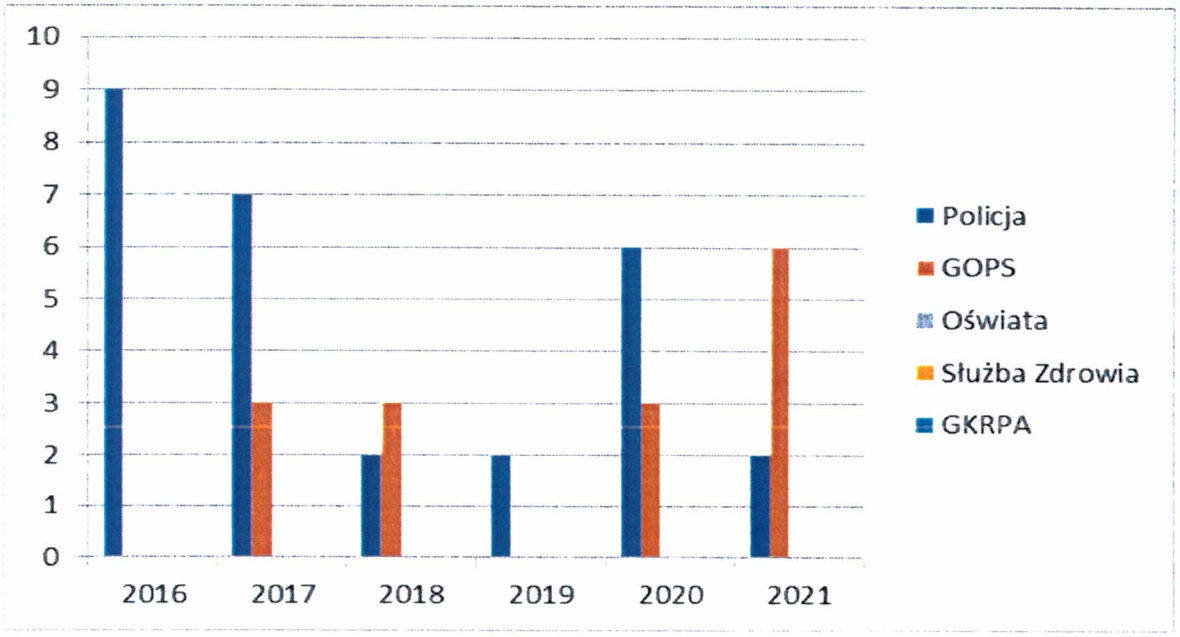

Jak z powyższego zestawienia wynika głównie dwie instytucje zakładają Niebieskie Karty. Problemem w dalszym ciągu jest współpraca ze służbą zdrowia. Na przestrzeni ostatnich 5 lat

służba zdrowia nie założyła żadnej Niebieskiej Karty. GKRPA również

Utworzenie i działanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytoniu ma znaczący wpływ na wypracowanie jednolitych procedur postępowania służb i instytucji w sytuacjach kryzysowych związanych z występowaniem przemocy, edukację osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz aktywizację działań instytucji odpowiedzialnych za udzielenie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

2. CELE PROGRAMU

Główne cele niniejszego Programu to:

1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bytoń
2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Bytoń ,
3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Realizacja celów Programu zakłada:

1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bytoń.
2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Realizacja celów Programu:

CEL 1 - Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy **Bytoń**

Działania:

1.Współpraca w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w

Rodzinie:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele służby zdrowia,
- inni w zależności od rodzaju problemów,

Zadania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie i grup roboczych:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych,

2.Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec problemu przemocy w rodzinie

- stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności poprzez uczestnictwo w szkoleniach członków zespołu interdyscyplinarnego,
- zwiększenie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkolenia, konferencje.

CEL 2 - Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących

przemoc w rodzinie

Działania:

1) Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu lub substancji psychoaktywnych, stosującymi przemoc;
2) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Radziejowie o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych;
3) Koordynacja działań na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych.
4) Wdrożenie do systemu szkolenia służb związanych z rozpoznawaniem przemocy w rodzinach, kontaktem z ofiarami i sprawcami przemocy oraz podejmowaniem działań o charakterze interwencyjnym i pomocowym.
5) Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty".
6) Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7) Upowszechnianie wytycznych do realizacji działań interwencyjnych, psychologicznych oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc wobec najbliższych.
8) Prowadzenie edukacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania i sposobów reagowania.

CEL 3 - **Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie Działania:**

Informacja ofiar przemocy

- dążenie do zmiany świadomości i postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- udzielanie informacji w zakresie procedur prawnych postępowania w zakresie przemocy
- pomoc w przygotowaniu pism procesowych,
- informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej,
- uświadamianie ofierze jej prawa do nietykalności osobistej,
- zmotywowanie poszkodowanej/ poszkodowanego do podjęcia wszelkich działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji życiowej,

- udzielanie informacji dotyczącej procedury Niebieskie Karty,
- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- kierowanie na indywidualne konsultacje do specjalisty ds. przemocy

1) Finansowanie specjalistów w zakresie indywidualnych konsultacji dla ofiar i sprawców przemocy domowej

2) Promocja ogólnopolskiego systemu pomocy ofiarom przemocy „Niebieska Linia".

3) Koordynacja działań różnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych.

4) Wdrażanie procedury „Niebieskie Karty" poprzez:

a) przygotowanie i dystrybucję odpowiednich materiałów informacyjno - edukacyjnych dot. działalności placówek pomocowych dla ofiar przemocy,

b) przygotowanie i dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dot. zjawiska przemocy domowej (, ulotki, plakaty itp.).

Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- zbyt mała współpraca interdyscyplinarna ze służbą zdrowia, oświaty,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego,
- zbyt małe środki finansowe na realizacje programu
- zbyt duże obciążenie obowiązkami służbowymi pracowników socjalnych i policji
- radykalna zmiana przepisów w zakresie przemocy w rodzinie i trudność w przewidywaniu ich stosowania
- sytuacja w kraju wywołana pandemią

4. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU

1) Zasoby kadrowe:

a) Pracownicy socjalni – 3 osoby,

b) Specjalista pracy socjalnej- 1 osoba

c) Psycholog – 2 osoby;

d) Radca prawny – 1 osoba

e) Terapeuta- 1 osoba

e) Pedagodzy szkolni – 1 osoba: Zespół Szkolno- Przedszkolny w Morzycach i w Witowie

f) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytoniu– 4 osoby;

g) Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Bytoniu- 1 osoba

h) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 11osób.

2. Zasoby instytucjonalne:

a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytoniu

b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytoniu

c) Służba Zdrowia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nov-Med" Robert Murawski, Bytoń.

d) Posterunek Policji w Piotrkowie Kujawskim.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorzy:

a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytoniu,
b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytoniu,
c) Służba Zdrowia:

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nov-Med" Robert Murawski, Bytoń

d)Posterunek Policji w Piotrkowie Kujawskim ,

e)Szkoły: Zespół Szkolno- Przedszkolny w Morzycach i Witowie.

Koordynatorem Programu jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytoniu przy współudziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytoniu . Realizacja wyznaczonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie celów będzie przedmiotem stałego monitoringu i odbywać się będzie w oparciu o sprawozdanie podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

6. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027 są środki finansowe budżetu gminy Bytoń .

7. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PROGRAMU

Cel: Zmniejszenie skali zjawisk przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bytoń				
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU	REALIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1 Współpraca w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Ścisła współpraca z przedstawicielami instytucji z zakresu przekazywania informacji o problemie przemocy. Upowszechnienie informacji nt: zjawiska przemocy w rodzinie.	Spotkania, narady robocze z przedstawicielami: szkół, pedagogiem, przedstawicielem służby zdrowia. Celem omówienia problemów, spotkania rozmowy.	Instytucje zajmujące się przemocą GOPS, GKRPA	2022-2027
2 Edukacja dzieci , młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	Dystrybucja ulotek i informacji nt zjawiska przemocy określenie pojęcia przemocy jego rodzajów i form udzielenia pomocy.	Przekazanie ulotek dla mieszkańców, konferencje, spotkania, informacje.	GKRPA ZI GOPS	2022 2027
3 Zwiększenie skuteczności i działań interwencyjnych wobec problemu przemocy w rodzinie	Doskonalenie metod interwencji i pomoc ofiarom przemocy. Diagnoza problemu przemocy na terenie gminy.	Szkolenie wewnętrzne wszystkich członków ZI i osób współpracujących przynajmniej raz w roku.	GOPS GKRPA	2022-2027

Cel: 2 *Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie*				
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI OSIAGNIĘCIA CELU	RELIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1.**Zwiększenie działań interpersonalnych , edukacyjnych, szkoleniowych stosujących przemoc**	Prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi oraz stosującymi przemoc	Prowadzenie porad przez uzależnień w PK. oraz przez specjalistów danej dziedziny	GKRPA ZI	2022-2027
	Kierowanie wniosków do SR w Radziejowie o podjęcie leczenia odwykowego	Sporządzanie wniosków wraz z kompletowanie niezbędnej dokumentacji	GKRPA	2022-2027
	Koordynacja działań na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych	Opracowywanie indywidualnych planów pomocy dla rodziny	GR ZI	2022-2027
	Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Udział członków płatnych	Przewodniczący ZI	2022-2027
	Upowszechnianie wytycznych do realizacji działań interwencyjnych, psychologicznych oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	Kierowanie przemocy do w programach korekcyjno-edukacyjnych	Firmy szkolące zajmujące się przemocą PCPR	2022-2027
		Zapoznawanie członków ZI z wytycznymi na powyższy temat na cyklicznych spotkaniach	ZI GKRPA	2022-2027

	Prowadzenie edukacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania i sposobów reagowania	Umieszczenie na stronach BIP Bytoń i GOPS Bytoń informacji w zakresie edukacji nt. zjawiska przemocy i ich uaktualnianie raz do roku	ZI GOPS	2022 2027

Cel: 3 *Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie*				
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI OSIAGNIĘCIA CELU	RELIZATORZY	TERMIN REALIZACJI
1.Udzielanie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie	Kierowanie ofiar przemocy do Punktu Konsultacyjnego w celu uzyskania wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego	Sprawozdania specjalistów w PK w Bytoniu dot. Ilości osób zgłaszających się, doświadczających przemocy	GKRPA	2022-2027
	Finansowanie specjalistów w zakresie indywidualnych konsultacji dla ofiar i sprawców przemocy domowej	Zatrudnienie w Punkcie Konsultacyjnym specjalistów	GKRPA	2022-2027
		Zatrudnianie psychologa	GOPS GKRPA	2022-2027
	Promocja ogólnopolskiego systemu pomocy ofiarom przemocy „Niebieska Linia"	Propagowanie wśród mieszkańców Gminy zawartego porozumienia w sprawie „Niebieskiej Linii" Informowanie poprzez ulotki o możliwości korzystania z porad	GR ZI	2022-2027
	Koordynacja działań na rzecz	Opracowywanie	GKRPA	2022-

	rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych	indywidualnych planów pomocy dla rodziny	ZI	2027
	Wdrażanie procedury „Niebieskie Karty"	Przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, informatory, ulotki, plakaty	GKRPA GOPS	2022-2027.

8. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu będzie prowadzone przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytoniu na podstawie informacji przekazywanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Sprawozdania poszczególne jednostki składają do końca lutego każdego roku . Roczne sprawozdanie z realizacji Programu będzie, po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji i przedłożone Radzie Gminy Bytoń.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimierz Świątczak